

TA'LIM, FAN VA INNOVATSIYA

2024
5-son

ma'naviy-ma'rifiy, ilmiy-uslubiy jurnal

ISSN 2181-8274

Ma'naviy-ma'rifiy, ilmiy-uslubiy jurnal.
1996-yilda tashkil etilgan.

Tahrir hay'ati raisi:

M.Boltabayev

Oliy ta'limni rivojlantirish tadqiqotlari
markazi direktori

Tahrir hay'ati raisi o'rinbosari:

M.Esanov

Bosh muharrir:

J.Usmanov

Tahrir hay'ati a'zolari:

L.Abduxalilova

L.Zaripov

S.Xudoyberdiyeva

R.Jo'raqulov

M.Aripov

B.Zaripov

U.Djumaniyazov

T.Axmedov

N.Toshpo'latova

S.Maxsumova

Dizayner:

S.Musamedov

TA'LIM, FAN VA INNOVATSIYA

Dilshod Najmiddinov

BO'LAJAK IQTISODCHI KADRLARNING MALAKASINI SHAKLLANTIRISHDA
AXBOROT KOMPETENTLIGINING AHAMIYATI.....3

Малика Мурталибова

ТУРКИЯНИНГ ЯҚИН ШАРҚ МИНТАҚАВИЙ ХАВФСИЗЛИГИНИ ТАЪМИНЛАШ
ВА ЭНЕРГЕТИКА МУАММОЛАРИНИ ҲАЛ ЭТИШ БОРАСИДАГИ ГЕОСТРАТЕГИК
ЁНДАШУВЛАРИ9

Jamshid Qayumov

BENEFITS OF USING VIRTUAL LABORATORIES IN CHEMISTRY..... 15

Otabek Raxmatov

BO'LAJAK JISMONIY TARBIYA VA SPORT MUTAXASSISLARIDA AMALIY
KOMPETENTLIKNI RIVOJLANTIRISHNING DOLZARB MASALALARI..... 19

Samijon Xamroyev

TALABALARNI SPORT TO'GARAQLARIGA QIZIQISHLARINI
SHAKLLANTIRISHDA UZVIYLIK VA UZLUKSIZLIKNI TA'MINLASH
VOSITALARI.....24

Shokirboy Mamatov

SPORT FAOLIYATI MUTAXASSISLARINI KOMPETENTLI TAYYORLASHNING
DIDAKTIK ASOSLARI.....29

H.Турсунбаева

ТЕМУРИЙЛАР ДАВРИДА МУСИҚА САНЪАТИ.....34

Sitora Xabilova

BO'LAJAK TARBIYACHILARNING KASBIY SHAXSIY SIFATLARINI
RIVOJLANTIRISH MAZMUNI.....38

Nozima Asadova

TARBIYAVIY ISHLARNI TASHKIL ETISH TEXNOLOGIYALARINING ZAMONAVIY
USULLARINI TAKOMILLASHTIRISH42

Yoqubjon Mustafayev

BO'LAJAK BADMINTONCHILARDA HARAKAT SIFATLARINI
RIVOJLANTIRISHNING USLUBIY ASOSLARI.....47

Bunyod Bazarov

XORIJY TAJRIBALAR VA YUTUQLARNING TA'LIM TIZIMINI
TAKOMILLASHTIRISHDAGI AHAMIYATI51

Baxrom Nazaraliyev

DAVLAT VA NODAVLAT TELEKANALLARNING FUQAROLAR SIYOSIY ONGI VA
MADANIYATIGA TA'SIRI SWOT-TAHLILI.....54

Fotimaxon Mardonova

INSON HUQUQLARI TARAQQIYOT POYDEVORI.....63

Aziza Mamanova

TALABALARNI OMMAVIY JISMONIY TARBIYA VA SPORTGA JALB ETISH
MEXANIZMLARNI XORIY TAJRIBALAR ASOSIDA TAKOMILLASHTIRISH.....67

Kamola Pardayeva

TEXNOLOGIYALAR SHAROITIDA DIDAKTIK O'YINLAR ORQALI BOLALAR
NUTQINI O'STIRISH.....72

Halima Shukurova, Dildora Xo'jamqulova

YANGI AVLOD DARSLIK LARI AMALDA.....78

Чарос Мирхаликова

“РАЗВИТИЕ ЭМОЦИОНАЛЬНОГО ИНТЕЛЛЕКТА В СОВРЕМЕННОЙ
ОБРАЗОВАТЕЛЬНОЙ СИСТЕМЕ КАК ФАКТОР УСПЕХА ЛИЧНОСТИ И ЕГО
ДУХОВНО-ЭМОЦИОНАЛЬНОГО РАЗВИТИЯ”83

Фарит Юзликаев

ПЕДАГОГИКА: НЕЙРО, ЦИФРОВАЯ И МОДЕЛИРОВАНИЕ.....88

Feruz Mustafokulova

“TEACHING GERMAN LANGUAGE TO THE STUDENTS OF NON-PHILOLOGICAL
HIGHER EDUCATIONAL INSTITUTIONS”93

Samijon Xamroyev

TALABALARNI SPORT TO'GARAQLARIGA QIZIQISHLARINI

Malika Tursunova	
BO'LAJAK BOSHLANG'ICH SINFI O'QITUVCHILARINING KASBIY KOMPETENSIYALARINI RIVOJLANTIRISH – PEDAGOGIK MUAMMO SIFATIDA.....	694
Ziyoda Muratxodjayeva	
BOSHLANG'ICH TA'LIMDA CLIL METODIKASI ASOSIDA O'QUV FAOLIYATINI TASHKIL ETISH	697
Dilrabo Xodiyeva, Intizor Nazarboyeva	
BOSHLANG'ICH SINFI O'QUVCHILARINI XALQ OG'ZAKI IJODIDAN FOYALANIB KITOBXONLIK KO'NIKALARINI SHAKLLANTIRISHNING SAMARALI YO'LLARI.....	702
Камолахон Абдорхонова, Шукуронахон Меликузиева	
ПЕДАГОГИЧЕСКИЕ УСЛОВИЯ РАЗВИТИЯ КРЕАТИВНОСТИ МЛАДШИХ ШКОЛЬНИКОВ	706
Mohichexra Boltayeva	
TARIX TA'LIM YO'NALISHI TALABALARINING RAQAMLI KOMPETENTLIGI TUZILMASI.....	709
Abdusalim Kenjaboyev	
MAGISTRATURA TA'LIM BOSQICHIDA BO'LAJAK TA'LIM MENEJERINI KASBIY TAYYORLASHNING DEONTOLOGIK TAMOYILLARI	714
Navro'zbek Qadamov	
O'QUVCHI SHAXSINI SHAKLLANTIRISHDA OILA VA MAKTABNING O'ZARO TA'SIRI.....	719
Dilfuza Amrieva	
IMKONIYATI CHEKLANGAN TALABALARINING JISMONIY SIFATLARINI RIVOJLANTIRISHNING PEDAGOGIK OMILLARI.....	725
Noiba Sobirova	
ONA TILI DARSLARIDA ETIMOLOGIK TAHLIL ELEMENTLARIDAN FOYDALANISH SAMARDORLIGI.....	729
Abdijabbor Abjalov	
DAVLAT BOSHQARUVI TIZIMIGA "ELEKTRON HUKUMAT"NI JORIY ETISHNING KONSEPTUAL ASOSLARI XUSUSIDA.....	733
Abduraim Ulug'ov	
JAMIYAT IJTIMOY-SIYOSIY HAMDA MA'NAVY-AXLOQIY HAYOTINI RIVOJLANTIRISHDA BAG'RIKENGLIK MADANIYATINING O'RNI	737
Shahnoza Abdug'aniyeva	
BIOLOGIYA TA'LIMIGA ZAMONAVIY YONDASHUVLAR VA UNING ASOSIY OMILLARI	742
Abdurashid Ashirov	
KASB TA'LIMIDA O'QUV PEDAGOGIK FAOLIYAT SIFATINI TA'MINLASH OMILLARI.....	747
Ziyoda Farxodova	
ODAM SAVDOSIDAN JABR KO'RGAN ERKAKLAR VA AYOLLARNING IJTIMOY PORTRETLARI: GENDER FARQLARINING TAHLILI	752
Nadira Gulyamova	
OLIY TA'LIM MUASSASALARI XODIMLARIDA TASHKILY XULQNI SHAKLLANTIRISH.....	755
Samadjon Ilmurodov	
"KASB" TUSHUNCHASINING FALSAFIY, PSIXOLOGIK VA PEDAGOGIK MANBALARDAGI TALQINI	759
Dildora Isayeva	
TALABALARDA SANOGEN REFLEKSIYANI RIVOJLANTIRISH TEXNOLOGIYASI	763
Dilafroz Jabborova	
ANALYSES OF DEVELOPING WRITING COMPETENCE BY INTEGRATING LANGUAGE SKILLS	768
Dilafroz Jurayeva	
TA'LIM-TARBIYA SIFATI SAMARADORLIGINI OSHIRISHDA ZAMONAVIY TEXNOLOGIYALARINING O'RNI	771
Madinaxon Arslanova	
MAKTAB TA'LIMI SHAROITIDA BOSHLANG'ICH SINFI AQLI ZAIF O'QUVCHILAR IJTIMOYILASHUVI.....	775
Shaxnoza Mamatqulova	
BOLALARNING AQLIY RIVOJLANISHIDA O'YINNING ROLI.....	778
Nigora Mirzoyeva, Marjona Hakimova	
MAHMUDXO'JA BEHBUDIY ASARLARIDA MA'NAVY-AXLOQIY TARBIYA MASALASI.....	783
Komiljon Mo'minov	
TALABALARNI FORSAYT TADQIQOT METODLARI ASOSIDA KREATIV KOMPETENSIYALARINI SAMARALI TASHKIL ETISH USULLARI	787
Mirzaolim Mamatqulov	
SINFDAN TASHQARI VAQTLARDA O'QUVCHILARDA JISMONIY TAYYORGARLIKNING BARQARORLIGINI TA'MINLASH STRATEGIYALARI.....	792
Muattar Nishonova	
ELEKTRON AXBOROT TA'LIM RESURSLARINI LOYIHALASHDA UNIVERSAL TA'LIM FAOLIYATINI RIVOJLANTIRISH	795
Dilfuza Nurmanova	
SINFI JAMOASI BILAN ISHLASHNING O'ZIGA XOS PEDAGOGIK-PSIXOLOGIK XUSUSIYATLARI (BO'LAJAK BOSHLANG'ICH SINFI O'QUVCHILARI MISOLIDA).....	799
Bobir Nusharov	
TASVIRIY SAN'ATDA DASTGOHLI RANGTASVIRNING O'RNI VA AHAMIYATI	805
Aziza Olimova	
TALABALARDA TARIXIY HODISALARNI TAQQOSLASH ORQALI TAHLIL QILISH VA MANTIQUIY FIKRLASH KO'NIKALARINI RIVOJLANTIRISH.....	809
Oygul Ashurova	
DUNYO PEDAGOGIK TADQIQOTLAR TIZIMIDA EKOLOGIK TA'LIM-TARBIYANI MODERNIZATSIYA QILISH ASOSIDA TABIATGA ESTETIK MUNOSABATNI SHAKLLANTIRISH ...	813
Aysha Qo'chqorova	
O'SMIR QIZLARINING DUNYOQARASHINI KITOBXONLIK ASOSIDA SHAKLLANTIRISH.....	817
Mahliyo Sattorova	
BO'LAJAK MUHANDISLARNI MUSTAQIL TA'LIM OLISH ORQALI KASBIY-IJODIY FAOLIYATGA TAYYORLASHGA QARATILGAN NAZARIYALAR	821
Shoxrux Mirzayev	
OLIY TA'LIM MUASSASALARINI RIVOJLANTIRISHDA TA'LIMGA OID ME'YORIY-HUQUQIY HужJATLARINING ROLI VA AHAMIYATI	826
Alisher Tilakov	
SPORT MASHG'ULOTLARIGA O'RGATISHNING BOSQICH VA USHLUBLARI.....	830
Qizlarxon Turdaliyeva	
O'QUVCHILARNING INGLIZ TILI DARSLARIDA FUNKSIONAL SAVODXONLIGINI SHAKLLANTIRISH PEDAGOGIK MAHORAT SIFATIDA	834
Arzayim Utambetova	
THEORETICAL BASES OF USING MULTIMEDIA TECHNOLOGIES IN FOREIGN LANGUAGE TEACHING	840
Xojiakbar Uzoqboyev	
TABIIY FANLARNI O'QITISHDA FOYDALANISH MUMKIN BO'LGAN ANIQ TARIXIY MISOLLARNING PEDAGOGIK JIHATLARINI TIZIMLI TAHLIL QILISH.....	844
Xosiyat Xakimova	
BOSHLANG'ICH SINFI O'QUVCHILARINI INGLIZ TILI O'QITISHDA KOMMUNIKATSIYA VOSITALARIDAN FOYDALANISHNI SAMARALI YO'LLARI	848

OLIV TA'LIM MUASSASALARINI RIVOJLANTIRISHDA TA'LIMGA OID ME'YORIY-HUQUQIY HUIJATLARNING ROLI VA AHAMIYATI.

Shoxrux Mirzayev,
Namangan davlat universiteti
tadqiqotchisi

Annotatsiya

Ta'limga oid me'yoriy hujjatlar oliy ta'lim muassasalarini (OTM) boshqaruvi, tuzilishi va sifatini shakllantirishda hal qiluvchi rol o'ynaydi. Siyosatlar, yo'riqnomalar va akkreditatsiya standartlarini o'z ichiga olgan ushbu hujjatlar izchillik, javobgarlik va akademik yaxlitlikni ta'minlaydigan asosni ta'minlaydi. Bunday hujjatlarni ishlab chiqish va amalga oshirish institutsional amaliyotni milliy va xalqaro ta'lim standartlariga moslashtirish uchun muhim ahamiyatga ega. Ushbu maqolada oliy ta'lim muassasalarining barqaror rivojlanishidagi me'yoriy hujjatlarning ahamiyati, ularning institutsional boshqaruv, akademik sifat va operatsion samaradorlikka ta'siri tahlil qilinadi.

Kalit so'zlar: Ta'limning me'yoriy hujjatlari, oliy ta'lim muassasalari, boshqaruv, akademik sifat, muvofiqlik, institutsional rivojlanish, akkreditatsiya.

Аннотация

Образовательное регулирование играет решающую роль в формировании управления, структуры и качества высших учебных заведений (ВУЗов). Эти документы, включающие политику, руководящие принципы и стандарты аккредитации, обеспечивают основу, обеспечивающую последовательность, подотчетность и академическую честность. Разработка и внедрение таких документов важны для адаптации институциональной практики к национальным и международным образовательным стандартам. В данной статье анализируется значение нормативных документов в устойчивом развитии высших учебных заведений, их влияние на институциональное управление, академическое качество и операционную эффективность.

Ключевые слова: Нормативные документы образования, высшие учебные заведения, менеджмент, академическое качество, соответствие, институциональное развитие, аккредитация.

Annotation

Educational regulations play a decisive role in shaping the management, structure and quality of higher education institutions (HEIs). These documents, which include policies, guidelines, and accreditation standards, provide a framework that ensures consistency, accountability, and academic integrity. Development and implementation of such documents is important for adapting institutional practice to national and international educational standards. This article analyzes the importance of regulatory documents in the sustainable development of higher education institutions, their impact on institutional management, academic quality and operational efficiency.

Key words: Normative documents of education, higher education institutions, management, academic quality, compliance, institutional development, accreditation.

Oliy ta'lim muassasalari mamlakatning iqtisodiy, ilmiy va madaniy rivojlanishida muhim o'rin tutadi. Bu muassasalar malakali mutaxassislarni tayyorlash, ilm-fanning rivojlanishiga ko'maklashish va innovatsion yangiliklarni joriy etishda asosiy manba hisoblanadi. Oliy ta'limning muvaffaqiyatli faoliyati va barqaror rivojlanishi uchun davlat tomonidan ishlab chiqilgan me'yoriy-huquqiy hujjatlar hal qiluvchi ahamiyatga ega. Ushbu hujjatlar ta'lim tizimining sifatini ta'minlash, ta'lim jarayonini zamonaviylashtirish va xalqaro hamkorlikni rivojlantirishda muhim rol o'ynaydi[1].

Mazkur maqolada oliy ta'lim muassasalarini rivojlantirishda me'yoriy-huquqiy hujjatlarning roli va ahamiyati tahlil qilinadi. Jumladan, bu hujjatlarning ta'lim sifatini oshirish, ilmiy-innovatsion faoliyatni rivojlantirish va universitetlarning avtonomiyasini ta'minlashdagi o'rni o'rganiladi. O'zbekistonda qabul qilingan qonunlar va davlat dasturlarining oliy ta'limga ta'sirini ko'rsatish orqali, mazkur sohaning barqaror rivojlanishi yo'lida amalga oshirilayotgan chora-tadbirlar yoritiladi.

Oliy ta'lim muassasalari (OTM) ularning tuzilishi, faoliyati va ishlab chiqarishini shakllantiradigan murakkab tartibga soluvchi muhitda ishlaydi. Ta'limni tartibga soluvchi hujjatlar ushbu muassasalarni boshqarish uchun asos bo'lib, akademik mukammallikni va operatsion samaradorlikni ta'minlaydigan qoidalar, standartlar va ko'rsatmalar beradi[2]. Globallashgan ta'lim landshaftida OTMlar ichki avtonomiyani milliy va xalqaro qoidalarga rioya qilish bilan muvozanatlash muammosiga duch keladi.[1] Shu sababli, ushbu muvozanatni boshqarish va institutsional rivojlanishni rag'batlantirishda normativ hujjatlarning roli muhim bo'lib qoladi.

I. Ta'limga oid me'yoriy hujjatlar: ta'rifi va qo'llanilishi.

Ta'limga oid me'yoriy hujjatlar OTMlar faoliyatini boshqaradigan siyosatlar, ko'rsatmalar va standartlarning keng doirasini o'z ichiga oladi. Bularga quyidagilar kiradi:

Milliy va institutsional nizomlar: muassasaning missiyasi, qarashlari va asosiy qadriyatlarini belgilaydigan asosiy hujjatlar.

Akkreditatsiya standartlari: Akademik sifat mezonlariga muvofiqligini ta'minlaydigan tashqi qoidalar.

Akademik yo'riqnomalar: Ta'lim muassasasi ichidagi o'quv rejasi, baholash va akademik standartlarni tartibga soluvchi siyosat.

Ushbu hujjatlar institutsional boshqaruvning asosini tashkil etib, OTMlar faoliyatini huquqiy, akademik va axloqiy me'yorlarga muvofiqligini ta'minlaydi.

II. Institutsional boshqaruvda normativ hujjatlarning roli.

Boshqaruv oliy ta'limni boshqarishning muhim jihati bo'lib, me'yoriy hujjatlar qarorlar qabul qilish jarayonlarining izchil va hisobdorligini ta'minlashning asosiy vositalari bo'lib xizmat qiladi.[2] Ular ma'murlar, professor-o'qituvchilar va talabalar kabi asosiy manfaatdor tomonlarning roli va mas'uliyatini belgilaydi, samarali boshqaruv uchun tizimli muhit yaratadi.

Qaror qabul qilish asoslari: me'yoriy hujjatlar OTMda qaror qabul qilish jarayonlari uchun asos yaratadi. Ular xodimlarni yollash, talabalarni qabul qilish va moliyaviy resurslarni boshqarish tartib-qoidalariga aniqlik kiritadi.[3]

Institutsional avtonomiya va muvofiqlik: OTMlar avtonomiyaga intilishlariga qaramay, normativ hujjatlar ularning faoliyati milliy qonunlar va akkreditatsiya talablariga muvofiqligini ta'minlaydi. Muxtoriyat va muvofiqlik o'rtasidagi bu muvozanat institutlarning barqaror rivojlanishi uchun zarurdir.

Oshkoralik va javobgarlikni ta'minlash: turli manfaatdor tomonlarning roli va mas'uliyatini belgilash orqali me'yoriy hujjatlar institutsional boshqaruvda shaffoflik va hisobdorlikni ta'minlaydi. Bu noto'g'ri ishlash ehtimolini kamaytiradi va muassasalarning o'z manfaatdor tomonlari, jumladan, talabalar, professor-o'qituvchilar va hukumat oldida javobgarligini ta'minlaydi.

III. Akademik sifat va halollikni oshirish.

Normativ-huquqiy hujjatlarning asosiy vazifalaridan biri OTMlarning akademik sifati va yaxlitligini ta'minlashdan iborat. Ushbu hujjatlar o'quv dasturlarini ishlab chiqish, professor-o'qituvchilar malakasi, talabalarni baholash va tadqiqot natijalari bo'yicha standartlarni belgilaydi, bular institutning ilmiy obro'sini saqlab qolish uchun juda muhimdir.

O'quv dasturlarini ishlab chiqish va baholash: me'yoriy hujjatlar o'quv dasturlarini ishlab chiqish bo'yicha ko'rsatmalarni belgilaydi, bu dasturlarning milliy va xalqaro standartlarga javob berishini ta'minlaydi. Ular, shuningdek, baholash tizimining yaxlitligini ta'minlaydigan va o'quvchilar faoliyatini baholashda izchillikni ta'minlaydigan baholash tartib-qoidalarini belgilaydi.[4]

Akkreditatsiya va sifat kafolati: Akkreditatsiya jarayonlari me'yoriy hujjatlar bilan boshqariladi, ular tan olinishi uchun institutlar javob berishi kerak bo'lgan standartlarni belgilaydi. Ushbu hujjatlar institutlarning yuqori akademik standartlarni saqlab turish uchun muntazam ravishda ko'rib chiqilishi va yangilanishini ta'minlaydi.

Tadqiqot etikasi va yaxlitligi: Tadqiqot bilan bog'liq me'yoriy hujjatlar tadqiqot natijalarining ishonchligini va ishonchliligini ta'minlaydigan axloqiy mulohazalar va tartiblarni belgilaydi. Ular, shuningdek, intellektual mulk huquqlarini himoya qiladi va akademik insofsizlikdan, masalan, plagiatdan himoya qiladi.

IV. Institutsional o'sish va rivojlanishni rag'batlantirish.

Ta'limga oid me'yoriy hujjatlar shunchaki cheklovchi emas; ular doimiy takomillashtirish, muvofiqlik va innovatsiyalar madaniyatini o'rnatish orqali institutsional o'sishni rag'batlantirishda muhim rol o'ynaydi.[5]

Strategik rejalashtirish va siyosatni amalga oshirish: me'yoriy-huquqiy bazalar OTMlarning strategik rejalashtirish jarayonlarini boshqarib, ularga o'z faoliyatini kengroq ta'lim va ijtimoiy maqsadlarga moslashtirishga imkon beradi. Tadqiqotlar, xalqaro hamkorlik va jamoatchilik ishtiroki bilan bog'liq siyosat institutsional innovatsiyalar va kengayishlarga yordam beradi.

Operatsion samaradorlik: me'yoriy hujjatlar ma'muriy va o'quv jarayonlarini tartibga solishga yordam beradi, operatsion samaradorlikni oshiradi. Byudjetni taqsimlash, resurslarni boshqarish va ma'muriy tartib-qoidalar bo'yicha aniq ko'rsatmalar ortiqcha ishlarni kamaytiradi va muassasaning paydo bo'lgan muammolarga javob berish qobiliyatini oshiradi.

Muvofiqlik va innovatsiyalar madaniyatini rivojlantirish: Yaxshi ishlab chiqilgan me'yoriy-huquqiy baza oliy ta'lim muassasalarining uzoq muddatli barqarorligi uchun zarur bo'lgan muvofiqlik va halollik madaniyatini rivojlantiradi. Shu bilan birga, ushbu hujjatlar yangi o'qitish metodologiyalari, tadqiqot imkoniyatlari va hamkorlikni o'z ichiga olgan moslashuvchan ko'rsatmalarni taqdim etish orqali innovatsiyalarni rag'batlantiradi.[6]

V. Normativ-huquqiy hujjatlarni ishlab chiqish va amalga oshirishdagi muammolar.

Ta'lim sohasidagi me'yoriy hujjatlar muhim ahamiyatga ega bo'lsa-da, ularni ishlab chiqish va amalga oshirish qiyinchiliklarga olib keladi:

Standartlashtirish va moslashuvchanlikni muvozanatlash: Normativ hujjatlar standartlashtirilgan ko'rsatmalarni taqdim etish va institutsional ijodkorlik va avtonomiya uchun joy ajratish o'rtasidagi muvozanatni saqlashi kerak.

Doimiy yangilanishlar va qayta ko'rib chiqishlar: Tez o'zgaruvchan ta'lim landshafti me'yoriy hujjatlarni tez-tez yangilashni talab qiladi. Ushbu hujjatlarni dolzarb saqlash OTMlar uchun doimiy muammo hisoblanadi.[7]

Muvofiqlik va ortiqcha tartibga solish: Muvofiqlik zarur bo'lsa-da, ortiqcha tartibga solish innovatsiyalarni bo'g'ib qo'yishi va institutsional moslashuvchanlikni cheklashi mumkin. O'sishni rag'batlantirish uchun tartibga solish va institutsional erkinlik o'rtasidagi muvozanatni topish juda muhimdir.

Xulosa. Ta'limga oid me'yoriy hujjatlar oliy ta'lim muassasalarining rivojlanishi va muvaffaqiyati uchun ajralmas hisoblanadi. Ular muvofiqlik va innovatsiya madaniyatini rag'batlantirish bilan birga boshqaruv, akademik sifat va operatsion samaradorlikni ta'minlaydigan tizimli asosni ta'minlaydi.[8] Biroq, ushbu hujjatlarning o'zgaruvchan ta'lim ehtiyojlari bilan institutsional avtonomiyani buzmasdan rivojlanishini ta'minlashda muammolar saqlanib qolmoqda. OTMlar raqobatbardosh global landshaftda rivojlanishi uchun ta'limning me'yoriy-huquqiy asoslarini uzluksiz rivojlantirish va samarali joriy etish zarur.

FOYDALANILGAN ADABIYOTLAR:

1. Давлятшаев А. А. Процессы Интернационализации и Их Роль в Развитии Межвузовских Отношений //Central Asian Journal of Innovations on Tourism Management and Finance. – 2021. – Т. 2. – №. 11. – С. 48-55.
2. “Oliy ta'lim tizimini yanada rivojlantirish chora-tadbirlari to'g'risida” O'zbekiston Respublikasi Prezidentining Qarori, 20.04.2017 yildagi PQ-2909-son
3. Чуракова А. В. Регулирование воспитательного процесса в образовательных организациях высшего образования через федеральные нормативно-правовые документы //Балтийский гуманитарный журнал. – 2021. – Т. 10. – №. 3 (36). – С. 207-211.
4. Акрамова Ф. А. Международное сотрудничество Республики Узбекистан в сфере высшего образования //Наука, техника и образование. – 2018. – №. 11 (52). – С. 80-84.
5. ПРЕДМЕТА О. Х. У., ПЛАНЕ М. П. В. У. Рабочая программа учебного курса составлена с учетом следующих нормативно-правовых документов: • Закон «Об образовании в РФ» № 273-ФЗ, принят от 29 декабря 2012 г.; • Концепции духовно-нравственного развития и воспитания личности гражданина России. – 2021.

6. Arbo P., Benneworth P. Understanding the regional contribution of higher education institutions: A literature review. – 2007.
7. Kaplin W. A., Lee B. A. The law of higher education: Student version. – John Wiley & Sons, 2013.
8. Scott C. Managing higher education for a changing regulatory environment //Public Administration and Policy. – 2021. – T. 24. – №. 1. – C. 7-20.